
YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTASUUNNITELMA
vuosille 2025–2028

ETELÄ-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
Eura, Huittinen, Säkyä

Sisälllys

1. Johdanto	4
2. Paikalliset ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot	4
3. Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	6
3.1. Ympäristöluvanvaraiset, ilmoituspäätöksen varaiset ja rekisteröitävät kohteet	6
3.2. Muut ilmoitusvelvolliset toiminnot	8
3.2.1 Ilmoitus melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta (118 §)	8
3.2.2 Ilmoitus koeluonteisesta toiminnasta (119 §)	8
3.2.3 Ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta (120 §)	9
3.3 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	9
3.3.1 Poikkeushakemus ympäristönsuojelumääräyksistä	9
3.3.2 Haitan kärsijän ilmoituksesta vireille tulleet valvonta-asiat	9
3.3.3 Valvonta onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteessa	9
3.3.4 Nitraattiasetuksen valvonta	10
3.3.5 Jätevesien käsittelyn valvonta viemäriverkoston ulkopuolella	10
4. Jätehuollon valvonta	11
4.1. Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta	11
4.2. Jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset	12
4.3. Jätehuollon yleinen valvonta	12
4.3.1. Jätehuoltoon liittymisen valvonta	12
4.3.2. Roskaantumisen ehkäisy	13
4.3.3. Jätteiden uudelleen käytön valvonta	13
4.3.4. Jätehuollon valvontaprojektit	13
5. Muun lainsäädännön mukainen valvonta	14
5.1. Vesilain mukainen valvonta	14
5.1.1 Vesirakennustyön valvontamenettely	14
5.1.2 Ojitusasiat	14
5.2. Vesihuoltolain mukainen valvonta	15
5.3. Maa-aineslain mukainen valvonta	16
5.3.1 Luvanvaraisen maa-ainesten oton valvonta	16
5.3.2. Kotitarveotto	17
5.4. Maasto- ja vesiliikennelaki	17
5.5. Luonnonsuojelu- ja ulkoilulain mukaiset tehtävät	17
5.5.1. Luonnonsuojelualueiden ja luonnonmuistomerkkien valvonta	17
5.5.2 Leirintäalueet	18

5.6. Rakentamislaki	18
5.6.1. Maisematyöluja (§ 53)	18
5.6.2. Ympäristöhoito (§ 142) ja ulkovarastointi (§ 143)	18
5.7 Ajoneuvojen siirto.....	18
6. Riskinarviointi	19
7. Valvontaohjelma	20
8. Ympäristövalvonnan resurssit ja yhteistyö	21
8.1 Ympäristönsuojelun henkilöresurssit	21
8.2. Viranomaisten välinen yhteistyö	21
LIITTEET	22

1. Johdanto

Ympäristönsuojelulain 527/2014 § 167 mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Tehokkuudella tavoitellaan toimintaa, joka puuttuu epäkohtiin mahdollisimman nopeasti ja laadukkaasti. Riskinarvioinnin tavoitteena on kohdistaa valvontatoimenpiteet ympäristövaikutuksiltaan ja riskeiltään merkittävimpiin kohteisiin. Säännöllisen valvonnan järjestämiseksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen **valvontasuunnitelma** (§ 168). Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti. Euran, Huittisten ja Säskylän valvontasuunnitelma tarkastetaan valtuustokausittain eli neljän vuoden välein. Tämä valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2025–2028.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja tarkastusten tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella. Määräaikaistarkastuksista ja toimintojen muusta säännöllisestä valvonnasta on laadittava vuosittain ohjelma eli **valvontaohjelma**. Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelmaa pidetään jatkuvasti ajan tasalla uusien ja poistuvien toimintojen osalta. Valvontaohjelman yhteenveto päivitetään vuosittain.

Tässä valvontasuunnitelmassa on tietoja alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Euran, Huittisten ja Säskylän alueen valvontasuunnitelmaan on koottu ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan lisäksi myös muusta lainsäädännöstä kuten jätelaista, vesihuoltolaista ja maa-aineslaista aiheutuvat ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät. Suunnitelmassa on kuvattu valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelmaan kuuluu tekstiosan lisäksi ajantasainen taulukkomuotoinen suunnitelma valvonnan järjestämisestä.

2. Paikalliset ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Vuosien 2025–2028 ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma on toinen Etelä-Satakunnan ympäristölautakunnan alueen eli Euran, Huittisten ja Säskylän ympäristönsuojelun valvontaa koskeva suunnitelma. Kolmen kunnan yhteenlaskettu pinta-ala on noin 1678 km² (Eura 630, Huittinen 540, Säskylä 528 km²). Vesistöjen osuus tästä on 179 km² (Eura 52, Huittinen 7, Säskylä 121 km²). Asukkaita kolmessa kunnassa vuoden 2025 alussa on yhteensä noin 26 920 (Eura 11 090, Huittinen 9550, Säskylä 6280).

Euran, Huittisten ja Säskylän kunnat sijaitsevat Satakunnan maakunnan eteläosissa. Kuntien yhteisenä piirteenä voidaan pitää laajoja alasatakuntalaisia viljelyaukeita, joiden keskellä on säilynyt viireitä kyläyhteisöjä.

Euran ja Säskylän yhteisenä luonnon rikkautena on Säskylän Pyhäjärvi, joka on Lounais-Suomen suurin järvi. Järven eteläpää kuuluu Varsinais-Suomen maakuntaan ja Pöytyän kuntaan. Pyhäjärven saarettoman ulapan pituus on yli 25 kilometriä ja ulappaa pidetään maamme toiseksi suurimpana järvenselkänä. Pyhäjärvi tunnetaan kalaisuudestaan sekä vapaa-ajanviettokohteena. Pyhäjärvestä

saadaan vuosittain huomattava saalis täplärapua, joka kotiutettiin järveen 1990-luvulla. Pyhäjärvellä on myös pitkät perinteet vesistötutkimuksen ja vesiensuojelun kohteena.

Euralaisen luonnon erityispiirteinä ovat lisäksi lukuiset muut järvet, joita on yli 20 kpl sekä rehevä ja vaihteleva luonto. Koskeljärvi Euran Honkilahdella on Suomen tunnetuimpia erämaisia lintujärviä. Koskeljärvi kuuluu Satakunnan merkittäviin luonnonrauha-alueisiin. Euralaiselle maisemalle leimaa antava on myös sen läpi virtaava Eurajoki, joka alkaa Pyhäjärvestä ja laskee Selkämereen. Euran nimikkolintu on härkälintu ja nimikkokasvi pähkinäpensas. Euran keskustaajaman pohjoispuolella on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Euran ja Kiukaisten kulttuurimaisema.

Huittinen on kolmesta kunnasta ainoa kaupunki. Sen maisemassa leimaa antavia ovat jokivesistöt. Suurin vesistö on Kokemäenjoki, jonka tärkein sivujoki on Loimijoki ja pienempiä sivujokia ovat Punkalaitumenjoki ja Sammunjoki. Järviä ei Huittisten alueella ole. Kaupungin luoteisosassa on laajoja suoalueita, kuten Puurijärven-Isosuon alue, jonka alueella sijaitseva kansallispuisto on osittain Huittisten ja osittain Kokemäen kaupunkien alueella. Huittisten nimikkolintu on peltopyy ja nimikkokasvi keväinen linnunsilmä.

Säkylä sijaitsee Säkylän Pyhäjärven rannalla. Järvimaisema on hyvin keskeinen osa kunnan keskustaajamaa. Kunnan maisemaa leimaa myös luode-kaakko-suuntainen Säkylänharju, joka jatkuu Virttaankankaana Loimaan puolelle. Pienempiin vesistöihin Säkylässä kuuluvat Köyliönjärvi ja osa sen laskujoen Köyliönjoen yläjuoksua sekä Pyhäjärveen kunnan eteläosassa laskeva Pyhäjoki. Säkylän nimikkolintu on kangaskiuru ja nimikkokasvi visaleppä. Säkylässä sijaitsee Köyliönjärven kansallismaisema-alue, johon kuuluvat järveä ympäröivät viljelysmaat sekä järven saaret. Köyliönjärven kansallismaisema on Ala-Satakunnalle tyypillistä kulttuurimaisemaa ja maisema-arvojen lisäksi alueella on erityisiä historiallisia arvoja.

Euran pohjavesialueet ovat suhteellisen pieniä. Merkittävin niistä on Vaaniin pohjavesialue, jonka antoisuus on 2100 m³/d luokkaa. Vaaniin alueella on paljon toimintoja, jotka aiheuttavat riskejä pohjaveden laadulle. Huittisissa suurimmat pohjavesivarat keskittyvät kunnan halki Kokemäen puolelta kulkevalle harjujaksolle, joka kulkee Huhtamon kautta Punkalaitumen puolelle. Suurimman pohjavesialueen Vakkila-Huhtamon antoisuus on 2500 m³/d. Säkylässä on Lounais-Suomen suurimmat pohjavesivarat. Säkylänharju-Virttaankankaan pohjavesialueen antoisuus on suuruusluokka 35 000 m³/d. Säkylän varuskunta sijaitsee pohjavesialueella. Kuntien alueella on yhteensä 22 maa-ainestenottolupaa, joista kuusi on kallionottoalueita, yksi mullanottoalue ja loput 15 soranottoalueita. Soran ja hiekan ottoon myönnetyt luvat keskittyvät pääosin Säkylänharju-Virttaankankaan harjujaksolle Säkylään.

Kuntien alueella on merkittävässä määrin maatalouden erikoisviljelyä, kuten sokerijuurikkaan, perunan ja vihannesten viljelyä. Lisäksi alueella on lukuisia suuria siipikarjakasvattamoita, munituskanoita ja Huittisissa on sikatilojen keskittymä. Näiden ympärille on muodostunut monipuolinen elintarviketeollisuus. Huittisissa on monia elintarvikealan jalostuslaitoksia, kuten Saarioinen Oy sekä lihajalosteita valmistavat Kivikylän kotipalvaamo Oy ja Landeli Oy. Säkylässä sijaitsevat mm. Suomen ainoa sokeritehdas Sucros Oy ja vihanneksia jalostava Apetit Oy. Eurassa sijaitseva lannoittehdas Biolan Oy saa suuren osan raaka-aineestaan siipikarjakasvattamoilta. Eurassa sijaitsee myös Suomen ainoa herkkusienikasvattamo Mykora Oy. Kivikylä Oy:llä on lihatuotteita jalostavat laitokset sekä Eurassa, Huittisissa että Säkylässä. Alueella on lisäksi huomattavaa paperi- ja pakkausteollisuutta ja Säkylässä tärkeänä toimijana on Porin Prikaatin varuskunta.

Jokaisessa kunnassa on oma jätevedenpuhdistamo, missä kunnan viemäriverkostojen jätevedet puhdistetaan: JVP Eura Oy, Huittisten puhdistamo Oy ja Säskylän kunnan Käärnummen puhdistamo. Säskylässä Lännen teollisuusalueen teollisuusjätevedet puhdistetaan Apetit Oy:n puhdistamossa. Puhdistetut jätevedet johdetaan Eurasta ja Säskylästä Eurajokeen ja Huittisten puhdistamosta Loimijokeen lähellä Loimijoen ja Kokemäenjoen yhtymäkohtaa. Jätehuollon osalta Eura, Huittinen ja Säskylä kuuluvat Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n (LHJ Oy) toiminta-alueeseen. Alueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Säskylässä sijaitsee aluetta palveleva Hallavaaran jätekeskus.

3. Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

3.1. Ympäristöluvanvaraiset, ilmoituspäätöksen varaiset ja rekisteröitävät kohteet

Euran, Huittisten ja Säskylän kunnissa on 116 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvaa ympäristöluvanvaraista laitosta (Eura 40, Huittinen 47, Säskylä 29). Ilmoituspäätöksen saaneita laitoksia on 23 kpl ja rekisteröityjä toimintoja 32 kpl (1.1.2025). Lisäksi kuntien alueella on 88 kpl Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valvomaa ympäristöluvanvaraista laitosta.

Nämä kaikki kunnan valvomat 171 laitosta ja toimintoa kuuluvat säännöllisen valvonnan piiriin. Kunnan vastuulle kuuluvat laitokset tarkastetaan valvontaluokkien mukaisin väliajoin ja kohteiden valvontakäynnit kirjataan vuosittain valvontaohjelmaan. Etelä-Suomen aluehallintoviraston luvittamien laitosten osalta kunnan ympäristönsuojeluviranomainen osallistuu tarpeen mukaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tekemille tarkastuskäynneille. Lisäksi osa laitoksista on vuosiraportointivelvollisia. Säännölliseen valvontaan kuuluu näiden vuosiraporttien tarkastaminen tietojen saamisen jälkeen.

Taulukossa 1 on esitetty toimialoittain Euran, Huittisten ja Säskylän ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnassa olevat laitokset, joille on joko myönnetty ympäristölupa tai annettu ilmoituspäätös tai jotka on rekisteröity. Kuntien alueelle sijoittuvat valtion valvomat kohteet on esitetty taulukossa 2. Yksityiskohtaisempi erittely kunnan valvomista laitoksista esitetään valvontasuunnitelmataulukossa (*Liitteenä*).

Taulukko 1. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvomien ympäristölupien, ilmoituspäätösten ja rekisteröintien lukumäärä. (1.1. 2025)

Ympäristöluvat/toimiala	Lupien lukumäärä	% kaikista luvista
Metsäteollisuus	-	0
Metalliteollisuus	-	0
Energian tuotanto	4	3,5
Kemianteollisuus	-	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	2	2
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	1

Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	7	6
Mineraalituotteiden valmistus	1	1
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	-	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	4	3,5
Eläinsuojat tai kalankasvatus	60	51
Liikenne	3	3
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	25	21
Muu toiminta	9	8
Yhteensä	116	100
Ilmoituspäätökset		
Eläinsuojat	21	91
Elintarvikelaitokset	2	9
Yhteensä	23	100
Rekisteröinnit		
Energiantuotantolaitokset	8	25
Asfalttiasemat	-	0
Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat	21	66
Kemialliset pesulat	2	6
Orgaanisia liuottimia käyttävät laitokset	-	0
Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat	1	3
Yhteensä	32	100

Taulukko 2. Valtion valvomien ympäristölupien lukumäärä. (1.1.2025)

Ympäristöluvut/toimiala	Lupien lukumäärä	% kaikista luvista
Metsäteollisuus	2	2
Metalliteollisuus	-	0
Energian tuotanto	2	2
Kemianteollisuus	-	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	-	0
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	-	0
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	15	17
Mineraalituotteiden valmistus	-	0

Nahan tai tekstiilien laitospäinen tuotanto tai käsittely	-	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	5	6
Eläinsuojat tai kalankasvatus	45	51
Liikenne	-	0
Jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely sekä jätevesien käsittely	14	16
Muu toiminta	5	6
Yhteensä	88	100

3.2. Muut ilmoitusvelvolliset toiminnot

Ympäristönsuojelulain mukaan kunnan ympäristöviranomaisen tehtäviin kuuluvia ilmoitusvelvollisia toimintoja ovat melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta, koeluontoinen toiminta sekä poikkeukselliset tilanteet.

Ilmoituksenvarainen toiminta on usein lyhytaikaista ja vaihtelevaa, mistä syystä näiden toimintojen vuosittainen valvontaresursointi on vaikeasti arvioitavissa.

3.2.1 Ilmoitus melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta (118 §)

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan erityisen häiritsevää melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 30 vrk ennen toiminnan alkamista. Ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu tarkempia määräyksiä mm. niistä tilanteista, jolloin ilmoitusta ei tarvitse tehdä.

Ilmoitus tarkastetaan ja ympäristöpäällikkö tekee asiasta viranhaltijapäätöksen, jossa voidaan antaa asiaa koskevia määräyksiä. Ilmoituksen käsittely on maksullista. Meluilmoituksia käsitellään vuosittain 10–15 kpl.

3.2.2 Ilmoitus koeluonteisesta toiminnasta (119 §)

Ympäristönsuojelulain 119 §:n mukaan koeluonteisesta lyhytaikaisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus ympäristölupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitusvelvollisuus koskee toimintaa, jonka tarkoituksena on kokeilla raaka-ainetta, polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka hyödyntää ja käsitellä jätettä laitospäisesti tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi. (YSL 31 §)

Ilmoitus tarkastetaan ja tehdään tarvittaessa myös valvontakäynti, minkä jälkeen Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta tekee ilmoituksen vuoksi päätöksen. Päätöksessä voidaan antaa määräyksiä mm. hankkeen ympäristövaikutusten seurannasta. Ilmoituksia koeluonteisesta toiminnasta tulee harvoin.

3.2.3 Ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta (120 §)

Poikkeuksellisesta tilanteesta, josta aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua ympäristöpilaantumisen vaaraa tai aiheutuu erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Tällaisia tilanteita voivat olla onnettomuus, tuotantohäiriö tai rakennelman tai laitteen purkaminen. Yleisin ilmoitettava poikkeuksellinen tilanne on puutalon polttaminen, minkä yhteydessä palokunta harjoittelee mm. savusukellusta.

Ilmoitus tarkastetaan ja tehdään tarvittaessa myös valvontakäynti, minkä jälkeen ympäristölautakunta tai kiireellisissä tapauksissa ympäristöpäällikkö tekee ilmoituksen vuoksi päätöksen. Päätöksessä voidaan antaa määräyksiä mm. tilanteen ympäristövaikutusten seurannasta.

3.3 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

3.3.1 Poikkeushakemus ympäristönsuojelumääräyksistä

Euran ja Säskylän ympäristönsuojelumääräykset on vuodelta 2016 ja Huittisten kaupungin ympäristönsuojelumääräykset vuodelta 2019. Määräykset ovat pitkälti samanlaisia, pieniä alueellisista eroista johtuvia poikkeuksia lukuun ottamatta. Määräyksiä annetaan jätevesistä, päästöistä ilmaan, jätteistä, polttonesteistä ja muista kemikaaleista, melusta ja tärinästä sekä lannan, lietteen ja virtsan käytöstä sekä maalämpöputkistojen ja lämpökaivojen sijoittamisesta. Määräysten valvonta kuuluu ympäristönsuojeluviranomaiselle. Perustellusta syystä ympäristönsuojelumääräyksistä voi hakea poikkeusta. Päätäntävalta asiassa on delegoitu ympäristöpäällikölle, joka voi erityisesti syystä myöntää yksittäistapauksessa luvan poikkeamiseen. Poikkeamisen perusteena on, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa ja että jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä huolehditaan.

3.3.2 Haitan kärsijän ilmoituksesta vireille tulleet valvonta-asiat

Osa ympäristön pilaantumista ehkäisevää valvontaa on tapauskohtainen valvonta tilanteessa, jossa ympäristötoimistoon tulee ilmoitus pilaantumisesta tai pilaantumisen vaarasta. Tällaisia tapauksia ovat mm. ilmoitukset melusta, hajusta ja savuhaitasta. Ilmoituksen tultua asia käydään tarkastamassa, arvioidaan siitä aiheutuva haitta ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin. Valvontakeinoja ovat

- viranhaltijan suullinen tai kirjallinen kehotus asiantilan korjaamiseksi
- YSL 175 §:n mukainen kieltäminen tai määräys rikkomuksen tai laiminlyönnin korjaamiseksi
- YSL 180 §:n mukainen yksittäinen määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi

3.3.3 Valvonta onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteessa

Ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvittävä asia muulla asianmukaisella tavalla, jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aiheutta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa

tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Näissä tilanteissa tarkastus tai muu asian selvittäminen tehdään tapauskohtaisen tilannearvion perusteella ja toimenpiteisiin ryhdytään tarvittaessa välittömästi.

3.3.4 Nitraattiasetuksen valvonta

Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (18.12.2014/1250) tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannan sekä 2 §:ssä tarkoitettujen muiden lannoitteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan.

Lannan varastointi ja levittäminen

Kuivalannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastoinnista aumassa pellolla tulee ilmoittaa 14 vuorokautta ennen varastoinnin aloittamista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus käsitellään, siihen annetaan vastaus ja tarvittaessa suoritetaan tarkastus. Aumavarastoinnista tehdään vuosittain vajaat kaksikymmentä ilmoitusta.

Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on asetuksen mukaan kielletty marraskuun alusta maaliskuun loppuun. Lannan levittämisen kieltoajasta voidaan kuitenkin poiketa marraskuun loppuun asti tilanteissa, joissa lantaa ei ole voitu hyödyntää lannoitteena pellolla kasvukauden aikana poikkeuksellisen sääolosuhteen vuoksi. Lannan levittämisen kieltoajasta poikkeamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain lokakuun loppuun mennessä. Viime suunnitelmakaudella syksyt 2021 ja 2023 olivat hyvin sateisia ja talven tulo viivästyi. Ilmoituksia levityksajasta poikkeamisesta tuli vuonna 2021 15 kpl ja vuonna 2023 18 kpl.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee vuosittain raportoida edellä tarkoitetuista ilmoituksista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

3.3.5. Jätevesien käsittelyn valvonta viemäriverkoston ulkopuolella

Uudet rakennushankkeet ja korjausrakentaminen

Viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla rakentamisluvan hakijan on liitettävä hakemukseen Ympäristönsuojelulain 157a §:n mukainen suunnitelma piirustuksineen siitä, miten jätevedet käsitellään kiinteistökohtaisesti. Suunnitelman perusteella rakennettavan jätevesien käsittelyjärjestelmän tulee täyttää asetuksessa edellytetyt puhdistusvaatimukset. Rakennustarkastaja pyytää tulkinna-raisissa tapauksissa ympäristönsuojelun henkilöstöltä lausuntoa siitä, täyttääkö menetelmä asetuksen vaatimukset ko. rakennuspaikalla. Asetuksen vaatimukset täyttävistä laitteistoista saadaan puolueetonta tietoa mm. Suomen ympäristökeskuksen tiedostoista.

Mikäli pienpuhdistamon rakentaminen ei ole tarkoituksenmukaista esim. lähiaikoina laajentuvan vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston vuoksi ja laissa mainitut poikkeusperusteet täyttyvät, voidaan pienpuhdistamon rakentamisvelvoitteesta antaa määräaikainen poikkeus.

Vanhat kiinteistöt

Ympäristönsuojelulain 157 §:n mukaan viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsevilla vanhoilla rakennetuilla kiinteistöillä tulee olla selvitys jätevesijärjestelmästä sekä käyttö- ja huolto-ohjeet. Selvitys sekä käyttö- ja huolto-ohjeet on säilytettävä kiinteistöillä ja pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

100 metrin etäisyydellä vesistöjen (järvet, joet, purot) rannoista sekä pohjavesialueilla sijaitsevien vanhojen rakennusten jäteveden käsittelylaitteet, jotka eivät täytä laissa säädettyjä vaatimuksia, piti kunnostaa asetuksen mukaiselle tasolle 31.10.2019 mennessä. Muilla viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla laitteistot on kunnostettava sitten, kun

- 1) rakennetaan vesikäymälä tai tehdään vesi- ja viemärlaitteistoja koskeva luvanvarainen korjaus- ja muutostyö, jossa järjestelmä uusitaan tai kokonaisuudessaan korjataan, tai
- 2) tehdään rakennuksen rakentamiseen verrattavissa oleva rakennuslupaa edellyttävä korjaus- ja muutostyö.

Kiinteistökohtaisten jäteveden käsittelylaitteiden kunnostusta on valvottu v. 2019 lopusta alkaen ja valvonta on kesken. Valvontaan liittyy seuraavat vaiheet:

- Niitä kiinteistöjen omistajia/haltijoita, joiden jätevesijärjestelmä ei täytä lainsäädännön vaatimuksia, lähestyttiin kirjeillä, jossa ennalta kuultiin tulevasta määräyksestä laittaa jätevesijärjestelmä kuntoon. Samalla kerrottiin mahdollisuudesta hakea määräaikaista poikkeusta.
- Kiinteistönomistajat, joiden jätevesijärjestelmä ei ole kunnossa, määrättiin tai määrätään korjaamaan järjestelmänsä. Määräyksen tehosteeksi asetetaan tarvittaessa uhkasakko.
- Määräyksen noudattamista valvotaan kyselyillä ja kuulemisilla, rakennusvalvontaan tehtyjen hakemusten ja ilmoitusten avulla sekä tarvittaessa tarkastuskäynneillä

Jätevesijärjestelmien tietojen tallentaminen

Viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesijärjestelmistä tallennetaan tiedot ympäristötoimistossa olevaan Excel-pohjaiseen tietokantaan.

4. Jätehuollon valvonta

4.1. Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan merkitsemiseksi jätehuoltorekisteriin. Ilmoitus jätteen keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin on valvonnan väline. Sen avulla kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saa tiedon valvottavasta toiminnasta. Asianmukaisen jätehuollon varmistamiseksi keräystoiminta tulisi tarkastaa säännöllisesti.

Ympäristötoimisto on kerännyt tiedot jätteiden keräystoiminnasta omaan rekisteriinsä. Keräystoimintaa harjoittavalle on lähetetty kirje otsikolla: ”Jätteen keräystoiminnasta (Jätelaki 100 §) tehdyn ilmoituksen käsittely ja merkitseminen jätehuoltorekisteriin sekä päätös maksusta”. Maksu

perustuu ympäristölautakunnan hyväksymään taksaan. Jätteen keräystoiminnan rekisteriin merkityt paikat käydään tarkastamassa tarvittaessa.

4.2. Jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset

Jätelain 124 § veloitteiden mukaan kunnan valvontaviranomaisten vastuulle kuuluu tarkastaa määräajoin laitokset ja yritykset, joissa

- harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä (ympäristönsuojelulain mukaan kunnan vastuulla olevat laitokset)
- syntyy vaarallista jätettä
- toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja (kunnan vastuulla olevat laitokset)

Jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä harjoittavat laitokset tarkastetaan ympäristöluvan valvonnan yhteydessä valvontaohjelman mukaisesti. Jätteen kansainvälisiä siirtoja suorittavia kunnan vastuulla olevia laitoksia ei Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston alueella ole. Erityisesti jätelain näkökulmasta valvottaviksi jäävät laitokset, joissa syntyy vaarallisia jätteitä.

Vaarallista jätettä syntyy mm. pienteollisuudessa, auto- ja konealan yrityksissä (korjaamot, maalaamot, koneurakointi, varikot) sekä muissa yksittäisissä kohteissa. Näistä kohteista on laadittu lisätaut. Niiden tarkastustarvetta ja -tiheyttä arvioidaan syntyvän jätteen määrän ja laadun mukaan. Tarkastuksille laaditaan toimialakohtainen lomake, minkä tarkastaja täyttää valvontakäynnin yhteydessä. Tämä helpottaa valvontaa ja näin tarvittavat asiat, kuten kirjanpidot ja jätteiden toimituspaikat, tulevat läpikäydyksi. Tässä voidaan käyttää toimialaotantaa ja esim. kiertää tietynä vuonna tietynlaiset yritykset.

Vaarallisia jätteitä tuottavien laitosten lista on liitetty osaksi valvontasuunnitelmaa ja vuosittain laadittavaa valvontaohjelmaa. Valvonta on viime suunnitelmakaudella keskittynyt autokorjaamojen valvontaa. Muita merkittäviä vaarallista jätettä tuottavia laitoksia ei ole kunnista löytynyt. Tällä hetkellä listalla on 34 kohdetta, joista 11 sijaitsee Eurassa, 15 Huittisissa ja kahdeksan Säkylässä. Valvontasuunnitelman mukaan vaarallisia jätteitä tuottavien toimintojen riskiluokka on 3 eli niissä tehdään valvontakäynti viiden vuoden välein.

4.3. Jätehuollon yleinen valvonta

4.3.1. Jätehuoltoon liittymisen valvonta

Jätehuoltoon liittymisen valvontaa tehdään yhteistyössä jätehuoltoviranomaisen eli Forssan jätelautakunnan kanssa. Rekisterin ylläpito kuuluu jätehuoltoviranomaiselle, joka tätä kautta valvoo liittymistä. Ympäristönsuojeluviranomaisella on käyttöoikeus rekisteriin. Jätelautakunta aloittaa asiakkaan valistuksen asiassa ja toimittaa ensimmäisen kehotuksen jätehuoltoon liittymiseksi. Ympäristönsuojeluviranomainen antaa tarvittaessa määräyksen jätehuoltoon liittymiseksi ja voi käyttää määräyksen tehosteeksi hallintopakkokeinoja. Toistaiseksi näitä määräyksiä ja hallintopakkokeinoja ei ole käytetty.

4.3.2. Roskaantumisen ehkäisy

Roskaantumisasiat tulevat suurimmaksi osaksi tietoon haitan kärsijän tekemän ilmoituksen perusteella. Jos roskaantumista tarkastuskäynnin ja muiden selvitysten perusteella todetaan tapahtuneen, otetaan asia käsiteltäväksi. Roskaajaa ja/tai roskaantuneen alueen maanomistajaa kehoitetaan suullisesti (pienimuotoiset asiat) tai kirjallisesti puhdistamaan alue määräaikaan mennessä. Jos viranhaltijan antamia kehotuksia ei noudateta, ympäristölautakunta voi määrätä alueen puhdistettavaksi. Määräystä tehostetaan hallintopakkokeinoilla. Käytännössä hallintopakkokeinona on roskaantumisasiossa käytetty teettämisuuhkaa, jonka avulla ympäristötoimisto pystyy lopulta sijoamaan roskaantuneen alueen laiminlyöjän kustannuksella. Ellei roskaajaa saada selville ja puhdistaminen on maanomistajalle kohtuutonta, pyydetään puhdistamiseen apua kunnalta.

Eura-Säkylässä ja Huittisissa järjestetään keväisin joka toinen vuosi ympäristökatselmuksia. Katselmuksot järjestetään vuorovuosin Huittisissa ja Eura-Säkylässä etukäteen suunnitellun reitin mukaisesti. Katselmuksissa käydään tarkastamassa roskaantuneiksi ilmoitettuja kohteita, huonokuntoisia rakennuksia sekä häiritsevää tavaroiden ulkovarastointia. Ympäristötarkastaja, tarkastusinsinööri ja muutama ympäristölautakunnan vuosittain vaihtuva jäsen kiertävät tarkastamassa kohteet. Tulokset esitellään ympäristölautakunnalle ja lautakunta päättää mitä toimenpiteitä kunkin tapauksen kohdalla toteutetaan. Viranhaltijat toteuttavat toimenpiteitä ja esittelevät yhteenvedon tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista aina vuoden viimeisessä kokouksessa.

4.3.3. Jätteiden uudelleen käytön valvonta

Ilmoitukset jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa.

Tiettyjen jätteiden kuten betoni- ja tiilimurskeen sekä eräiden tuhkien hyötykäytön edistämiseksi voidaan hyväksyä ilmoituksen perusteella pienimuotoinen (jättemäärä korkeintaan 500 m³) ja kertaluonteinen jätteen hyödyntäminen. Hyödyntäminen voidaan hyväksyä, jos kysymyksessä ei ole jätteen laitos- tai ammattimainen hyödyntäminen eikä laajamittainen käyttö. Rakennusjätteen hyödyntämistä ei myöskään saa tapahtua pohjavesialueella. Näissä tapauksissa hanke ei vaadi ympäristölupaa eikä siihen sovelleta Valtioneuvoston asetusta eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa 843/2017. Jätteiden hyötykäytöstä tulee tehdä ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tähän valvontailmoitukseen vastataan ja ohjeistetaan hakijaa jätteiden lain mukaisesti hyödyntämisestä. Ilmoituksia tulee vuosittain noin 10 kpl.

Purkujätteen hyödyntäminen

Rakennuksen purkamisilmoituksen /-lupahakemuksen liitteenä ilmoittajalle toimitetaan lomake, jolla esitetään selvitys purkumateriaalien ja rakennusjätteen käsittelystä. Selvitys tarkastetaan ja tarvittaessa purkamisesta vastaavalta pyydetään lisätietoja jätteiden käsittelystä ja toimituspai-koista sekä ohjeistetaan jätteiden hyödyntämisessä parhaalla mahdollisella tavalla. Tarpeen mukaan pyydetään myös esim. tekemään edellä esitetty ilmoitus jätteen hyödyntämisestä maarakentamisesta tai epäselvyyksien välttämiseksi pyydetään toimittamaan siirtoasiakirjoja.

4.3.4. Jätehuollon valvontaprojektit

Ympäristötoimistossa voidaan toteuttaa myös erilaisia jätehuollon alaan kuuluvia valvontaprojekteja. Nämä voivat kohdistua joka vaarallisia jätteitä tuottaviin laitoksiin tai toimintoihin, joissa jätemäärät ovat erityisen suuria tai jossa jätehuollon järjestämisessä on kehittämisen tarpeita. Valvontaa on suoritettu mm. kaupan alan suuryksiköissä ja terveydenhuoltoalan palveluita tarjoavissa kohteissa. Projektiluonteisesti on myös kartoitettu alueen vanhat kaatopaikat ja arvioitu niiden aiheuttamat nykyiset riskit. Viime suunnitelmakaudella ei toteutettu tämäntyyppisiä jätehuollon valvontaprojekteja eikä sellaisia toistaiseksi ole tiedossa tälläkään suunnitelmakaudella.

5. Muun lainsäädännön mukainen valvonta

5.1. Vesilain mukainen valvonta

5.1.1 Vesirakennustyön valvontamenettely

Vesirakennustyötä suunnittelevat asiakkaat asioivat toisinaan kunnan ympäristönsuojeluviranhoitajien kanssa. Nämä asiat kuuluvat lain mukaisesti aluehallintoviraston tai elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen käsiteltäväksi ja ne tulee ohjata oikealle viranomaiselle. Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston alueen kunnissa tällaisia ohjausta ja neuvontaa edellyttäviä hankkeita tulee viireille aikaisempaa vähemmän, sillä asiakkaat ovat aikaisempaa paremmin tietoisia siitä, että näiden hankkeiden valvonta- ja lupa-asiat kuuluvat valtionhallintoon.

Vesirakentamista koskevissa asioissa voidaan arvioida hankkeiden vaikutuksia vesilain 2:6, 3:2, 3:3 §:n perusteella ja ratkaista, minkä tyyppisestä hankkeesta on kyse. Asiakkaita ohjataan tekemään ilmoitukset ja hakemukset oikealle viranomaiselle seuraavasti:

Aluehallintoviraston lupaa edellyttävät yli 500 m³:n hankkeet ja vaikutustensa puolesta lupaa edellyttävät hankkeet: asiakkaita neuvotaan hakemusten ja selvitysten teettämisessä tarkoituksenmukaisessa määrin ja neuvotaan toimittamaan hakemukset Etelä-Suomen aluehallintovirastoon.

Hankkeet, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä, mm. koneellisesti toteutettavat vesirakentamishankkeet: neuvotaan asiakkaita ilmoituskaavakkeen täyttämässä ja liitekarttojen toimittamisessa. Neuvotaan asiakasta toimittamaan ilmoitukset Varsinais-Suomen Ely-keskukseen ja vesialueen omistajalle 30 vrk ennen työn aloittamista. Lisäksi neuvotaan, että vesirakentajan on syytä tiedottaa asiasta lähinaapureille ja muille, joille vesirakennustyöstä voi aiheutua tilapäistä haittaa.

Hankkeet, joissa ilmoituskynnys ei ylity: Erittäin vähäisiä haitallisia vaikutuksia aiheuttavat vesirakentamistyöt, esimerkiksi hankkeet, joissa ilman koneita poistetaan kiviä venepaikan edustalta tai käsin niitetään vesikasveja uimarannalta, eivät edellytä kirjallisen ilmoituksen tekemistä. Näissäkin hankkeissa asiakkaille annetaan tarvittaessa suullista neuvontaa.

5.1.2 Ojitusasiat

Puhelimitse ojitusasioista saatava kuva on usein varsin sekava ja riita-asioissa yksipuolinen. Esiintuodun epäkohdan haitta pyritään toteamaan paikalla valvonta-asiana puolueettoman kuvan saamiseksi tilanteesta. Haitankärsijän ja mahdollisten muiden asianosaisten kanssa neuvotteluissa pyritään saamaan ratkaisu, jolla haitta poistetaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain mukaisena päätösasiana käsiteltävät ojitusasiat on pantava vireille kirjallisesti. Kunta ratkaisee

- ojitusta koskevat erimielisyydet vesilain 5:5 §:n mukaisissa asioissa
- vesilain 5:9 §:n mukaisesti oikeuden johtaa vettä toisen ojaan, oikeuden tehdä oja tai ojitusta varten suoja- ja pumpputalot toisen maalle sekä oikeuden ryhtyä puron tai noron perkaamiseen toisen alueella
- vesilain 5:14 §:n mukaisesti asiat, jotka koskevat oikeutta johtaa vettä toisen ojaan muustakin syystä, kuin alueen käyttöä haittaavan veden poistamiseksi

5.2. Vesihuoltolain mukainen valvonta

Vesihuoltolain 10 §:n mukaan kiinteistö on liitettävä vesihuoltolaitoksen vesijohtoon ja viemäriin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella. Kiinteistöä ei kuitenkaan tarvitse liittää laissa mainituin perustein.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää hakemuksesta vapautuksen verkostoon liittymisvelvollisuudesta. Vapautus on vesihuoltolain 11 §:n mukaan myönnettävä, jos

- liittäminen muodostuisi kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomaksi, kun otetaan huomioon liittämistä aiheuttavat kustannukset, vesihuoltolaitoksen palvelujen vähäinen tarve tai muu vastaava erityinen syy
- vapauttaminen ei vaaranna vesihuollon taloudellista ja asianmukaista hoitamista vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sekä lisäksi
 - vesijohtoon liittämistä vapautettavalla kiinteistöllä on käytettävissä riittävästi vaatimukset täyttävää talousvettä tai
 - jätevesiviemäriin liittämistä vapautettavan kiinteistön jätevesien kokoaminen ja käsittely voidaan järjestää niin, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumista taikka
 - huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista tarkoitettuun viemäriin liittämistä vapautettavan kiinteistön hulevesi ja perustusten kuivatusvesi voidaan poistaa muutoin asianmukaisesti

Uudet rakennushankkeet

Vesihuoltolaitoksen verkostoon liittymisvelvollisuudesta ei ole olemassa erityistä viranomaismenettelyä ja tästä syystä uusien rakennushankkeiden osalta asiakkaille tulee tiedottaa asiasta rakentamisluvan hakemisen yhteydessä. Rakennuslupapäätökseen kirjataan lause liittymisvelvollisuudesta, ellei vapautusta ole ennen tätä myönnetty tai jollei vapautusta koskeva hakemus ole viireillä. Ellei toisin määrätä, vesijohtoverkostoon tulee liittää kaikki vesipisteitä sisältävät rakennukset, ja viemäriverkostoon kaikki viemärin sisältävät rakennukset.

Vanhat kiinteistöt, jotka eivät ole liittyneet viemäriverkostoon

Vesijohto- ja viemäriverkoston toiminta-alueella on ollut satoja kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet vesijohtoon tai viemäriin. Verkostoon liittymättömien kiinteistöjen järjestelmällistä valvontaa on Euran ja Säkylän kuntien alueella tehty neljässä valvontaprojektissa, jotka ovat alkaneet vuosina 2006, 2012, 2017 ja 2019. Huittisten osalta valvonta on aloitettu v. 2019 aloitetussa projektissa. Valvontaprojektit jatkuvat määräaikaisen vapautuksen saaneiden liittymättömien kiinteistöjen osalta.

Kuntien viemäriverkostojen laajentuessa liittymisvelvollisuuden valvontaa jatketaan sitä mukaa, kun toiminta-alueet laajenevat.

Viemäriverkoston liittymisvelvollisuuden valvontamenettely on seuraava:

- Selvitetään kiinteistöt, jotka eivät viemäriverkoston toiminta-alueilla ole liittyneet viemäriverkostoon, mm. vesihuoltolaitosten asiakasrekisterin, kiinteistörekisterin ym. avulla
- Tiedotetaan ympäristölautakunnan kirjeellä kiinteistöjen omistajia liittymisvelvollisuudesta ja mahdollisuudesta hakea vapautusta tietyin perustein liittymisvelvollisuudesta
- Kehotetaan määräajassa tekemään hakemus viemäriverkostoon liittymiseksi ja rakentamaan liittymä valmiiksi, ellei vapautusta määräaikaan mennessä haeta
- Käsitellään vapautushakemukset ja annetaan niistä päätös
- Niiden osalta, jotka ovat saaneet kielteisen vapautushakemuksen tai eivät määräaikaan mennessä ole tehneet liittymishakemusta tai vapautushakemusta, ympäristölautakunta kuulemisten jälkeen määrää kiinteistön omistajan tai haltijan liittämään kiinteistön viemäriverkostoon tiettyyn määräaikaan mennessä
- Mikäli edellisen kohdan määräystä ei ole noudatettu, päätetään hallintopakkoimenpiteistä ympäristölautakunnassa tapauskohtaisesti erikseen

Vuosina 2025–2028 valvontaa jatketaan liittymättömien kiinteistöjen osalta sekä toiminta-alueiden laajentuessa.

5.3. Maa-aineslain mukainen valvonta

5.3.1 Luvanvaraisen maa-ainesten oton valvonta

Voimassa oleva maa-ainesluvat valvotaan vuosittain tekemällä valvontakäynti syksyisin syys-marraskuun aikana. Erityistä huomiota tarkastuksissa kiinnitetään pohjaveden suojeluun kuten alimpien ottotasojen toteutumiseen, ottamisen ja maisemoinnin etenemiseen ottamissuunnitelman mukaisesti, vakuuden voimassaoloon sekä roskaantumiseen. Käynnistä laaditaan tarkastuspöytäkirja, jonka mukana maa-ainesten ottajalle lähetetään taksan mukainen maksu vuosittaisesta valvontakäynnistä. Maa-ainesten oton loppuessa valvotaan, että luvan mukaiset maisemointivelvoitteet tulevat hoidetuksi. Tarvittaessa käytetään maa-aineslupien maisemointivelvoitteiden vakuudeksi annettua vakuutta töiden suorittamiseen.

Ottolupien haltijoiden on maa-aineslain 23 a §:n mukaan vuosittain ilmoitettava lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu. Tiedot toimitetaan ensisijaisesti sähköisellä lomakkeella, jolloin en siirtyvät Notto-tietojärjestelmään ja ovat sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen että

ELY-keskuksen käytettävissä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on huolehdittava, että maa-ainestenottajat toimittavat kyseiset tiedot tammikuun loppuun mennessä.

Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston alueella on voimassa olevia maa-ainestenottolupia 22 kpl, joista kolme sijaitsee Eurassa, kolme Huittisissa ja 16 kpl Säkylässä. Luvista 15 koskee soran ja hiekan ottoa, kuusi kallioainesta ja yksi mullan ottoa. Vuosittain laadittavassa valvontaohjelmassa pidetään yllä ajantasaista yhteenvetoluetteloaa maa-ainesluvista sekä maa-aineslupien maisemointitöiden vakuudeksi annetuista vakuuksista.

5.3.2. Kotitarveotto

Maa-aineslupa ei ole tarpeen, jos aineksia otetaan omaa kotitarvetta varten. Kotitarveoton edellytyksenä on, että ainesta käytetään omalla kiinteistöllä ja käyttötarkoitus on kotitalouden tai maatai metsätalouden rakentaminen tai liikenneväylien kunnossapito. Kotitarveotosta on tehtävä ilmoitus, jos alueelta on tarkoitus kokonaisuudessaan ottaa enemmän kuin 500 k-m³ maa-aineksia. Ilmoituksen perusteella tarkastetaan, onko maa-ainesten kotitarveotto maa-aineslaissa esitetyn mukaista. Kotitarveottoilmoitus käsitellään ja päätöksessä voidaan antaa myös asiaa koskevia määräyksiä. Suurimmilla ja pitkäkestoisemmilla kotitarveotopaikolla suoritetaan tarkastuksia tarpeen mukaan.

5.4. Maasto- ja vesiliikennelaki

Maasto- ja vesiliikennelain mukaan maastossa ja vesistöissä järjestettäviin moottorikäyttöisten ajoneuvojen kilpailuihin ja harjoituksiin tarvitaan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa tarvitaan aina toistuvaan ja pysyvään järjestämiseen samassa maastossa, mutta lupa voidaan tarvita myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos siitä voidaan olettaa olevan huomattavaa haittaa. Pysyvän luvan myöntää ympäristölautakunta ja kertaluonteisen luvan ympäristöpäällikkö.

Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston alueella on kahdeksan jatkuvaa lupaa kilpailujen ja tapahtumien järjestämiseksi. Yksi luvista on vesiliikennelain mukainen lupa vesijettien kilpailuihin ja maastoliikennelain mukaisista luvista yksi koskee toistuvia jäärata-ajoja. Muut maastoliikennelain mukaiset luvat koskevat jonkin alueen tai reitin toistuvaa käyttöä kilpailujen tai muiden ajotapahtumien järjestämiseen maa-alueilla. Luvissa on määräys, jonka mukaan tapahtumien ajankohdista tulee vuosittain ilmoittaa ympäristötoimistoon. Tämä mahdollistaa tarpeen vaatiessa toiminnan valvonnan tapahtuman aikana.

5.5. Luonnonsuojelu- ja ulkoilulain mukaiset tehtävät

5.5.1. Luonnonsuojelualueiden ja luonnonmuistomerkkien valvonta

Luonnonsuojelualueet ja luonnonmuistomerkit tarkastetaan tarvittaessa. Tarkastuksissa kiinnitetään huomiota luonnonsuojelualueen rauhoituspäätöksessä tarkoitettujen luonnonarvojen olemassaoloon ja säilymisen edellytyksiin, rauhoitusmääräysten rikkomiseen, roskaantumiseen, leiriytymiseen ja muuhun alueen käyttöön. Tarvittaessa neuvotellaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa valvontamenettelystä.

Luonnonmuistomerkkien osalta tarkastetaan luonnonmuistomerkin kunto tai elinvoimaisuus ja arvioidaan, onko tarvetta luonnonmuistomerkin rauhoitus päätöksen muuttamiseen tai lakkauttamiseen.

5.5.2 Leirintäalueet

Niillä leirintäalueilla, joilla on hyväksytty leirintäalueilmoitus, tehdään tarkastus viiden vuoden välein, ellei muuta tarvetta ilmene. Tilapäisiä leirintäalueita valvotaan tapauskohtaisesti, kun niistä saadaan tietoa ja valvonnan tarvetta ilmenee.

5.6. Rakentamislaki

5.6.1. Maisematyö lupa (§ 53)

Maisemaa muuttavaa toimenpidettä kuten maanrakennustyötä tai puiden kaatamista ei asema-kaava-alueella saa tehdä ilman lupaa. Euran, Huittisten ja Säskylän kunnissa päätävältä maisematyölupa-asiassa on ympäristöylitarkastajalla. Lupa tarvitaan myös yleiskaava-alueella, jos kaavassa niin määrätään. Käytännössä ilmoituksen tai lupahakemuksen saatuaan ympäristöylitarkastaja ratkaisee tapauskohtaisesti, onko toimenpide niin merkittävä, että siihen vaaditaan lupa vai onko se merkitykseltään niin vähäinen, että lupaa ei tarvita. Tarveharkinnassa selvitetään kohteen kaavatilanne ja toimenpiteen merkittävyys tarvittaessa maastokäynnin avulla. Jos lupaa ei vaadita, kirjataan asia ilmoitukseksi ja luvan tarpeen arvioksi. Maisematyölupia käsitellään vuosittain noin 5 kpl ja ilmoituksia n. 100 kpl.

5.6.2. Ympäristönhoito (§ 142) ja ulkovarastointi (§ 143)

Rakentamislain 142 § mukaan rakennetun ympäristön yleisten ulkotilojen tulee täyttää hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset. Ympäristöylitarkastaja tekee tarvittaessa yleisten ulkotilojen valvontakäyntejä ja antaa kehotuksia.

Rakentamislain 143 §:n mukaan varastointi ulkosalla on järjestettävä niin, ettei se turmele tieltä tai muualta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa taikka häiritse ympäröivää asutusta. Lisäksi asemakaava-alueella ei aluetta saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin taikka pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen. Ulkovarastointiin liittyviä epäkohtia hoidetaan samalla tavalla kuin roskaamisasioita.

5.7 Ajoneuvojen siirto

Ympäristötoimisto huolehtii Laissa ajoneuvojen siirtämisestä kunnalle kuuluvista tehtävistä. Etelä-Satakunnan ympäristötoimistolla on kolmen hinausryityksen kanssa palvelunhankintasopimus hylättyjen ajoneuvojen ja romuajoneuvojen kuljetuksesta ja käsittelystä. Hylätty ajoneuvo määritellään ensin joko ajoneuvoksi tai romuajoneuvoksi.

Ajoneuvo

Hylätyn ajoneuvon omistajaa tai haltijaa kehoitetaan hakemaan auto uhalla, että kunta suorittaa siirron. Jos omistajaa ei tavoiteta tai hän ei sovittuun päivämäärään mennessä hae ajoneuvoaan, auto siirretään hinausliikkeen tiloihin. Ajoneuvon siirtämisestä tehdään siirtopäätös. Yritys säilyttää ajoneuvoa 30 päivää siirtopäätöksen tiedoksisaannista, jonka aikana omistajalla on mahdollisuus lunastaa ajoneuvonsa taksan mukaisella hinnalla. Jos omistaja ei nouda ajoneuvoa määräpäivään mennessä, siirtyy ajoneuvo kunnan omistukseen ja kunta luovuttaa ajoneuvon hinausliik- keelle.

Romuajoneuvo

Hylätyn romuajoneuvon omistajaa tai haltijaa (jos sellainen on tiedossa) kehoitetaan hakemaan auto uhalla, että se toimitetaan jätehuoltoon. Jos omistaja ei seitsemän päivän aikana kehotuk- sesta siirrä romuajoneuvoa, se siirretään, siirtämisestä laaditaan siirtopöytäkirja ja auto luovute- taan hinauksen suorittaneelle yritykselle romutettavaksi.

6. Riskinarviointi

Valvottavien kohteiden määräaikaistarkastusten tiheys perustuu riskinarviointiin. Riskinarvioin- nissa on huomioitu sekä toiminnan luonteesta yleensä että yksilöidymmin itse arvioitavasta laitok- sesta aiheutuvat ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat riskit. Riskin suuruuteen vaikuttavat sen toteutumisen todennäköisyys ja siitä aiheutuvan pilaantumisen merkittävyys. Riskinarvioinnin perusteella valvontakohteet jaetaan valvontaluokkiin 1–4. Riskinarviota voidaan tarkistaa laitos- kohtaisesti vuosittain valvontaohjelmassa.

Taulukko 3. Valvontakohteiden valvontaluokat

Valvontaluokka 1: ympäristöriskit merkittäviä, tarkastetaan vuosittain
Valvontaluokka 2: ympäristöriskit kohtalaisia, tarkastetaan kolmen vuoden välein
Valvontaluokka 3: ympäristöriskit ovat vähäisiä, tarkastetaan viiden vuoden välein
Valvontaluokka 4: ympäristöriskit hyvin vähäisiä, tarkastetaan kahdeksan vuoden välein

Riskinarviointi aloitetaan arvioimalla toimialakohtaiset riskit kuten toiminnan mahdollisesti aiheut- tama melu, tärinä tai haju, päästöt maaperään, ilmaan, viemäriin, pinta- ja pohjavesiin sekä ros- kaantuminen ja yleinen epäsiisteys. Seuraavaksi arvioidaan kunkin laitoksen yksilölliset riskit kuten sijaintiriski (mm. sijainti pohjavesialueella, vesistön välittömässä läheisyydessä tai lähellä häiriinty- viä kohteita), toimintaan liittyvä riski (mm. toiminnan laajuus, käytössä olevien tilojen ja laitteiden kunto, käytännöt tuotannossa, kuljetuksissa ja varastoinnissa) sekä toiminnan laatuun liittyvät ris- kit (mm. lupaehtojen aikaisempi noudattamatta jättäminen, aiemmin havaitut puutteet tai tarkkai- lussa havaitut päästöt).

Taulukko 4. Valvontakohteiden valvontaluokat toimialakohtaisen riskin mukaan

TOIMIALA	VALVONTALUOKKA 1-4
Voima- ja lämpölaitokset	
• pohjavesialueella	2
• pohjavesialueen ulkopuolella	3
Jakeluasemat	3
Pesulat	3
Kiviaineksen louhinta- ja murskaus	3
Betoniasemat ja betonituotetehtaat	
• pohjavesialueella	2
• pohjavesialueen ulkopuolella	3
Teurastamot ja lihankäsittelylaitokset	3
Herkkusienten kasvattamo	3
Kalankäsittelylaitokset	3
Eläinsuojat	
• sikalat	3
• nautakarjatilat	3
• munituskanalat	3
• siipikarjakasvattamo	4
Jätteiden varastointi ja -käsittely	2
Teräsrakenteiden hiekkapuhallus ja maalaus	3
Ampumaradat	
• pohjavesialueella	3
• pohjavesialueen ulkopuolella	4
Moottoriurheiluradat	3

Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston valvonnassa ei ainakaan toistaiseksi käytetä otantamenetelmiä. Valvontaohjelma laaditaan niin, että resurssit riittävät sen mukaisen riskinarviointiin perustuvan määräaikaisen valvonnan suorittamiseen. Otantamenetelmänä voi kuitenkin jossain tilanteissa olla tarkoituksenmukaista käyttää toimialakohtaista otantaa. Tämä tarkoittaa sitä, että jos koetaan tarpeellisena käydä esim. jonkun riskitekijän vuoksi tietyn ajankohdan sisällä valvomassa tietyntyyliset laitokset, poimitaan nämä kohteet ja keskitytään valvonnassa niihin.

7. Valvontaohjelma

Valvontasuunnitelman lisäksi laaditaan vuosittain valvontaohjelma, joka laaditaan kalenterivuodeksi ja joka sisältää vuoden aikana toteutettavan säännöllisen valvonnan. Se koostuu yhteenvedosta sekä taulukoista, joissa on esitetty yksityiskohtaista tietoa valvottavista kohteista. Valvontaohjelman ohella laaditaan myös kuvaus edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Valvontakohteet jaetaan ympäristölupiin, ilmoitus päätöksen saaneisiin kohteisiin, rekisteröityihin kohteisiin, maa-aineslupiin ja vaarallisia jätteitä tuottaviin kohteisiin. Valvontaohjelmataulukko on tarkoitettu ainoastaan valvontaa suorittavien tahojen käyttöön. Vastuu valvontaohjelman laatimisesta on ympäristöylitarkastajalla.

Valvonnalla tarkoitetaan valvontaohjelmassa useimmiten kohteessa tehtävää tarkastuskäyntiä. Tarkastuksesta laaditaan tarkastusmuistio. Valvontatoimenpiteitä ovat myös mm. laitosten vuosiraporttien tarkastukset. Valvontaohjelman mukaiset valvontatoimenpiteet ovat maksullisia. Maksut perustuvat Euran, Huittisten ja Säskylän ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan ja kuntien maa-ainestaksaan.

8. Ympäristövalvonnan resurssit ja yhteistyö

8.1 Ympäristönsuojelun henkilöresurssit

Euran, Huittisten ja Säskylän kuntien ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä hoitaa Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta. Lautakunnan alaiset viranhaltijat kuuluvat Etelä-Satakunnan ympäristötoimistoon, joka on osa Säskylän kunnan organisaatiota. Ympäristötoimiston ympäristönsuojelun valvontaa suorittavaan henkilöstöön kuuluvat ympäristöpäällikkö, ympäristöylitarkastaja sekä ympäristötarkastaja. Ympäristöpäällikkö käyttää työajastaan noin 75 % ympäristönsuojeluun liittyviin töihin ja ympäristöylitarkastaja ja ympäristötarkastaja 100 %. Ympäristönsuojelun viranomais-tehtävien resurssit ovat siis 2,75 henkilötyövuotta. Valvonnan osuutta tästä ei ole arvioitu erikseen. Lisäksi kolmen hallintopalvelusihteerin työajasta käytetään ympäristönsuojeluun yhteensä noin 0,8 henkilötyövuotta.

Jokaiselle valvontaohjelmaan kuuluvalla laitoksella on nimetty oma vastuuvälvoja. Laitokset on jaettu vastuuvälvoille jonkin verran toimialoittain, jolloin välvoja pystyy erikoistumaan toimialaan ja sitä koskeviin riskitekijöihin ja sitä koskevaan lainsäädäntöön.

8.2. Viranomaisten välinen yhteistyö

Yhteistyötä valvonnassa tehdään varsin laajasti monen eri viranomaistahon kanssa. Viranomaiset, joiden kanssa tehdään yhteistyötä ympäristönsuojelulain valvonnassa sekä yhteistyömuodot pääpiirteissään on kuvattu seuraavassa.

- Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Yhteistyötä valtion ympäristöviranomaisten kanssa tehdään mm. osallistumalla tarvittaessa sekä ympäristölupakäsittelyjen yhteydessä (Avi) tehtäville tarkastuskäynneille että muille valtion ympäristölupien valvontakäynneille (ELY). Lupakäsittelyn yhteydessä annetaan lisäksi lausuntoja ympäristölupahakemuksista puolin ja toisin. Valtion ympäristölupien raportit tarkastetaan myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta. Valvontayhteistyötä on tämän lisäksi myös esim. onnettomuustilanteissa sekä haitankärsijän ilmoittamien tapausten selvittämisessä. Valtion viranomaisilta saadaan neuvonta-apua erityistä asiantuntemusta vaativissa tilanteissa.
- Kunnan muut viranomaiset
Muiden kunnan asiantuntijatahojen kuten ympäristöterveydenhuollon, teknisen toimen sekä rakennusvalvonnan kanssa yhteistyö valvontatyössä on jatkuvaa. Yhteisiä asioita ympäristöterveydenhuollon kanssa ovat toiminnat, joista voi aiheutua terveyshaittaa. Esi-merkkinä tästä ovat pohjavesien suojeleminen/kaivoveden laatu sekä roskaantumistapaukset,

joissa esiintyy myös sisätilojen siivottomuutta. Teknisen toimen kanssa yhteistyötä tehdään esim. viemäriverkkoon laskettavien jätevesien laadun varmistamisessa sekä kaikki kuntien maanomistukseen ja omaan toimintaan (esim. maankaatopaikat) liittyvissä asioissa. Rakennusvalvonnan kanssa yhdessä hoidetaan haja-asutusalueiden jätevesikysymyksiä sekä mm. maalämpökaivojen sijoittamista koskevia asioita.

- Palo- ja pelastuslaitos
Paloviranomaisten kanssa yhteisiä valvonta-asioita ovat etenkin öljyntorjuntaan ja savuhaittoihin liittyvät valvontatehtävät.
- Poliisi
Poliisin virka-apua tarvitaan mm. roskaamisasioiden yhteydessä sekä varmistamaan joidenkin yksittäisten valvontatehtävien onnistuminen. Ympäristörikoksien selvittäminen tehdään ympäristöviranomaisten ja poliisin yhteistyönä.

LIITTEET

LIITE 1: Valvontasuunnitelmataulukko vuosille 2025–2028